

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

79026, м. Львів-26, вул. Козельницька, 4, тел./факс (032) 270-74-30
E-mail: ecoinst@mail.lviv.ua Код: ЄДРПОУ 05540066, МФО 820172,
ДКС України, м. Київ, р/рахунок 35218003000725

18 жовтня 2018 р. № 175

На № від

Наукове обґрунтування ліміту на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Карпатського біосферного заповідника у 2019 році

Згідно з чинним законодавством вилучення природних ресурсів із заповідних екосистем проводиться на основі погоджених лімітів на спеціальне використання природних ресурсів.

Зокрема, у планах щодо проведення зоологічних досліджень на території Карпатського біосферного заповідника для визначення видового складу фауни (інвентаризація) і ведення моніторингу за її станом, змінами й тенденціями (моніторинг) необхідно проводити відлов представників тваринного світу.

Група безхребетних тварин має дуже високий рівень видового різноманіття, яке для окремих груп вимірюється тисячами і навіть мільйонами видів (наприклад, комахи). Для встановлення видового складу окремих груп безхребетних збираються наукові колекції, які зберігаються у наукових фондах і служать підтвердженням місця, часу й самого факту перебування виду на території заповідника. Під час проведення інвентаризації збирають приблизно 300-400 особин кожної систематичної групи тварин за польовий сезон.

Моніторинг безхребетних також включає методи, які передбачають вилучення певної кількості особин з природи (обліки чисельності методом ентомологічного косіння або за допомогою феромонних чи світлових пасток). Однак, частка вилучених особин безхребетних у порівнянні з їх природною чисельністю настільки незначна, що це практично не впливає на стан їхніх популяцій у природі.

Для встановлення необхідних лімітів брали до уваги кількість інвентаризаційних досліджень, імовірну кількість особин безхребетних, яка може бути виловлена під час інвентаризації та проведення обліків, кількість обліків, які планується проводити протягом року.

Для виконання науково-дослідних тем і науково-технічних заходів, продовження інвентаризації та вивчення динаміки чисельності окремих

таксономічних груп тварин та поповнення зоологічної колекції на території заповідника (за межами заповідної зони) у 2019 році планується вилучити з природи 4000 особин безхребетних.

Усі види тварин, що заплановані до вилучення, належать до фонових звичайних видів на території КБЗ. Серед них відсутні рідкісні й зникаючі види, зокрема ті, що включені до Червоної книги України.

Також, у 2019 році ботанічною лабораторією планується провести поповнення наукового гербарію та збір 80 гербарних зразків фонових видів рослин, а також для проведення польових студентських практик планується збір 200 зразків фонових видів рослин на території ПНД відділень Карпатського біосферного заповідника за межами заповідної зони.

Планується пересадка деяких кущових та трав'яних видів рослин (не включених до Червоної книги України) для вирощування у розсаднику центральної садиби КБЗ в кількості 20 штук.

З метою вивчення врожайності деревних порід, якості насіння, дослідження його лабораторної та природної схожості заплановано провести збирання насіння основних лісоутвірників порід на влаштованих пунктах обліку цвітіння та врожайності деревних порід. Збирання насіння заплановано проводити на пунктах, що розташовані у буферній зоні, зоні антропогенних ландшафтів і зоні регульованого заповідного режиму. Для проведення робіт необхідно зібрати по 1000 (на окремих пунктах 2000) насінин кожної породи з кожного пункту обліку, загальна кількість насіння, яке передбачено зібрати становить 22 тисячі штук.

Для поглиблого вивчення розвитку екосистеми пралісів заплановано проведення наукової роботи, що має на меті виявити ключові моменти домінантності бука в лісах Угольсько-Широколужанського масиву Карпатського біосферного заповідника. Зокрема заплановано дослідити:

- стратегію росту: розподіл біомаси сіянців та саджанців;
- динаміку та фактори, що впливають на появу та виживання однорічних сіянців;
- інвестиції біомаси в функцію плодючості бука.

З цією метою закладено 6 пробних площ в Угольському ПНД відділенні КБЗ:

- кв. 25/17, 0,44 га (буферна зона)
- кв. 25/21, 0,33 га (буферна зона)
- кв. 26/2, 0,31 га (буферна зона)
- кв. 26/30, 0,05 га (зона антропогенних ландшафтів)
- кв. 27/12, 0,7 га (буферна зона)
- кв. 27/56, 0,45 га (буферна зона)

На пробних площах, з метою детальних лабораторних аналізів на обладнанні Швейцарського федерального інституту лісових, снігових і ландшафтних досліджень WSL, заплановано вилучити з природи такі зразки:

1. зразки природного поновлення для лабораторних аналізів – 288 шт;
2. зразки ґрунту для аналізу на наявний азот (нітрати, амоній тощо) – 80 шт;

3. зразки ґрунту із висмоктувальними найтоншими корінцями дорослих дерев клена-явора для аналізу на річний оборот висмоктуальної кореневої системи – 40 шт;
4. керни зі стовбура дорослих дерев бука, клена-явора і клена віком від 20 до 250-300 років для лабораторних досліджень – 180 шт;
5. керни з коренів другого порядку дорослих дерев бука, клена-явора і клена віком від 20 до 250-300 років для лабораторних досліджень – 180 шт;
6. насіння бука, клена гостролистого й клена-явора для лабораторних досліджень – 18 тис. шт.

Усі вищеперераховані дослідні ділянки розташовані за межами заповідної зони та за межами ядрової зони Об'єкту Світової спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи». Вилучення з природи зразків або насіння рідкісних видів, що включені до Червоної книги України не заплановано.

Директор Інституту,
член-кор. НАН України
д.б.н.

Зав. відділу охорони
природних екосистем
Інституту, к.б.н., с.х.с.

М.П.Козловський

О.О. Кагало